

尾崎放哉
Ozaki Hōsai
(1885-1926)

大空
Tág az ég

Ozaki Hōsai 422 szabadhaikuja
Terebess Gábor fordításaival

Korai haikuk

1905 körül

船路来て繁華な町や風

Vízen érkezem, sárkány eregetőktől nyüzsög a város

春雨や磯分れ行く船と傘

Tavaszi zápor, csónak és esernyő válnak a parton

水汲みに来ては柳の影を乱す

Ahány merítés, fűz árnyán annyi zavar

山の墓燈籠ともして帰りけり

Hegyi sírkertben mécsest gyűjt, fordul is haza

潮風に赤らむ柿の漁村かな

Halászfalu, tengeri szélből pirul a hurma

紫陽花の花青がちや百日紅

Hortenzia, selyemmirtusz alatt zöldesben játszik

Tokió, 1908 körül

炬燵ありと障子に書きし茶店哉

„Van lábmelegítőnk” – írás a teaház ajtópapírján

あたたかき炬燵を出る別れ哉

Kikászalódunk a lábmelegítőből, búcsúzunk

一人の道が暮れて来た

Magam megyek az úton, rámestedik

Tág az ég

(Szabadhaikuk 1926-ban megjelent 大空 *Taikú* c. posztumusz verseskötetéből)

Tokió-Szöul, 1916-23

それ以前の作

1916 (Tokió)

大正五年

ひねもす曇り浪音の力かな

(ひねもす曇り居り浪音の力かな)

Napestig felhős az idő, háborognak a hullámok

海が明け居り窓一つ開かれたり

A tenger megvilágosul, egy ablak kinyílik

児等と行く足もと浪がころがれり

Gyerekes kirándulás, lábunk csapkodja a tenger

あかつきの林をぬらして過ぎし雨

(あかつきの木木をぬらして過ぎし雨)

(あかつきの木々をぬらして過ぎし雨)

Hajnali futó zápor, épp csak nedvesek a fák

1917 (Tokió)

大正六年

海は黒く眠りをり宿につきたり
Fekete az alvó tenger, vendégfogadóhoz érek

花屋のはさみの音朝寝してをる
Csattog a kertész ollója, henyélek ma reggel

つと叫びつつ駈け去りし人の真夜中
Felsikolt valaki, elmenekül az éjszakába

雪晴れしみち停車場に着く車
Behavazott út, érkeznek kocsik az állomásra

しつとりと濡れし橋を行く雨の明るさ
Ázott hídon járok, ragyog az eső

つめたく咲き出でし花のその影
Hűvös árnyékából, kinőtte magát a virág

休め田に星うつる夜の暖かさ
Elárasztott rizstáblán hunyorgó csillagok, fülledt az éj

焼き場の煙突の大いさをあふぐ
Felnézek a hamvasztó kéményére, hatalmas

御佛の黄な花に薫りもなく
Buddha sárga virágai, nincs is illatuk

今日一日の終りの鐘をききつつあるく
Esteli harangszó, gyalog hallgatom

1918 (Tokió)

大正七年

霜ふる音の家が鳴る夜ぞ
Éjszakai rianás, reped a ház

妻が留守の障子ぼつとり暮れたり
Nincs asszony otthon, sötétlik az ablakpapír

雪は晴れたる小供等の声に日が当る
Hóolvasztó napfény, gyerekzsivaj

眼をやめば片眼淋しく手紙書き居る
Szemem begyulladt, magam írok levelet, félszemmel

赤い房さげて重い車を引く馬よ
Libegő vörös rojt, nehéz kocsit húz a ló

元日暮れたりあかりしづかに灯して
Újév alkonya, nyugodtan lámpát gyújthatsz

日が少し長くなり夕煙あかるく
Hosszabbodó nappalok, halványuló esti füstök

線路工夫にのみ明けし朝の堅い土
Csak vasutasnak kemény a föld reggel

冷やかな灯ありけり朝の竹藪
Hidegen dereng át a nap, bambuszliget reggel

流るる水にそれぞれの灯をもちて船船
Csónakok a folyón, mind kivilágítja magát

肴屋が肴読みあぐる陽だまり
Halaskofa számlálja halait, rájuk süt a nap

わが肌をふむあんま何を思ひつつ
Mire gondol, ki a húsom dögönyözi

チャブ台に置かるる縁日の赤い花
Konyhaasztalon hagyták, ünnepi piros virág

山深々と来て親しくはなす
Mélyen a hegyek közt, bizalmasan beszélgetünk

じつと子の手を握る大きなわが手
Szándékosan fogom a gyerek kezét, óvó nagy markomba

落つる日の方へ空ひとはけにはかれたり
Bukó nap ecsetvonása, lesöpri az eget

佛の花に折れば咲きつづくけしの花
Buddhának szakajtom, tovább virulnak a pipacsok

松はあくまで光りて砂にならぶ墓
Napsütötte fenyők, sírhantok sora a homokban

嵐の夜あけ朝顔一つ咲き居たり
Vihar utáni virradat, egy szál hajnalka virágzik

大風の空の中にて鳴る鐘
Harangkondulás, tájfunig zeng az égen

マツチつかぬ夕風の涼しさに話す
Elfújja gyufám az esti szél, hűvösben társalgunk

日まはりこちらに向く夕べの机となれり
Erre fordulnak a napraforgók, íróasztalomnál esteledik

妻を叱りてぞ暑き陽に出て行く
Nejem leszidtam, kivonulok a tűző napra

寺の屋根見つつ木の葉ふる山を下り行く
Felnézek a templom ormára, levélhullásban megyek le a hegyről

口笛吹かるる朝の森の青さは
Fütyörészek reggel, mily kék az erdő

女乞食の大きな乳房かな
Koldusasszony, dús keblekkel

1919 (Tokió)

大正八年

葬列足早な足に暮色まつはり
Gyászmenet, sietős léptekhez esti színek

亀を放ちやる昼深き水
Szabadon engedek egy teknőst, delelő mély vízbe

1923 (Csangcsun)

大正十二年

風の中走り来て手の中のあつい銭
Széllel futott ide, tenyerében aprópénzt melenget

何もかも死に尽したる野面にて我が足音
Kihalt réten, csak lépteim zaja

氷穿ちては釣の糸深々と下ろす
Amint léket váj, bedobja horgászsinórját

氷れる路に頭を下げて引かるる馬よ
Fagyos földön lovat vezetnek, horgasztja fejét

田ずそ親しく氷解水流れそめたり
Rizstáblák szélén szelíden, folyini kezd az olvadó víz

かぎりなく煙吐き散らし風やまぬ煙突
Szél ellen is folyton füstöt okád, gyárkémény

母の日ぬくとくさやゑんどう出そめて
Anyák napja, kedvesen kihajt a kerti borsó

夏帽新しく睡蓮に昼の風あり
Új szalmakalap, déli szélben vízililiomok hajladoznak

犬が覗いて行く垣根にて何事もない昼
A kerítésen benéz egy kutya, továbbmegy, ma délután nem történik semmi

ここに死にかけた病人が居り演習の銃音をきく
Haldokló beteg, lögyakorlatot hallgat

遠く 船見付けたる甲板の昼を人無く

Távolban egy hajó, fedélzete kihalt ma délután

Ittó-en, Kiotó, 1923-24

一燈園にて

山水ちろろ茶碗真白く洗い去る

Hegyi forrásvíz, az evőcsészéket hófehérre mossa

落葉掃き居る人の後ろの往来を知らず

Lombot söprök, mögöttem már nem ismerős az út

牛の眼なつかしく堤の夕の行きずり

Estefelé a parton, bánatosan bámul rám egy bivaly

流るる風に押され行き海に出る

Tuszkol a szél, lemegyek a tengerig

船は皆出てしまひ雪の山山なり

Kihajózott minden csónak, helytállnak a havasok

砂浜ヒヨツコリ人らしいもの出て来る

Parti fövényen, váratlanul fellép valaki

つくづく淋しい我が影よ動かして見る

Árnyékom magányát láthatni, megmozdulok

昼めし云ひに来て竹藪にわれを見透かす

Megfőtt az ebéd, bambuszligeten át szólítasz

ねそべつて書いて居る手紙を鶏に覗かれる

Félig írt levél az asztalon, rápillant a kakas

皆働きに出てしまひ障子あけた儘の家

Mind munkába mentek, nyitva hagyták a papírajtót

静かなるかげを動かし客に茶をつぐ

Nyugodt árnyam megmozdult, teát öntök a vendégnek

花あわただしさの古き橋かかれり

Vén híd, elúsznak mellette a virágok

夕日の中へ力いつぱい馬を追きかける

Alkonyat, tiszta erőből lovat kergetek

月夜戻り来て長い手紙を書き出す

Holdvilágnál térek haza, nekifogok egy hosszú levélnek

別るるものに蝉の声の遠しや

Búcsúznak az esti kabócák, egyre halkabbak

先ばかりに生きて鳴く蝉よ一心
Pitymallik, a kabócák már teljes szívükből énekelnek

草の穂の一匹の蟻にも大空
Fűszál hegyén hangya, előtte a végtelen ég

Szuma-templom, Hjógo, 1924-25 〔須磨寺時代〕

一日物云はず蝶の影さす
Pillangó árnyéka, szavam napestig elakad

友を送りて雨風に追はれてもどる
Barátomat kísértem, eső és szél zavart haza

雨の日は御灯ともし一人居る
Esős nap egyedül, gyertyát gyújtok az oltárra

なぎさふりかへる我が足跡も無く
Visszanézek a parti fövenyre, nincs nyom mögöttem

静もれる森の中をののける此の一葉
Csendes erdő, egy ijedős falevél

井戸の暗さにわが顔を見出す
Kút sötét mélyén megleltem arcomat

沈黙の池に亀一つ浮き上る
Teknősbéka, felbukik a tó csendjéből

鐘ついて去る鐘の余韻の中
Meggongattam a harangot, otthagynom a zengést

柘榴が口あけたたはけた恋だ
Gránátalma kitérítja száját, szerelem bolondja

たつた一人になりきつて夕空
(たつた一人になり切って夕空)
Magamra maradtam, rám is esteledett

高浪打ちかへす砂浜に一人を投げ出す
Homokparton hullámok csapódnak oda-vissza, kivetem a magányt

雨に降りつめられて暮るる外なし御堂
Eső után, sötétség borul a templomcsarnokra

昼寝起きればつかれた物のかげばかり
Szendérgésemből, csupa unt dolog árnyékában ébredek

げつそり痩せて竹の葉をはらつてゐる
Csupa csont és bőr, félresöpröm a bambuszlevelet

御祭の夜明の提灯へたへたとたたまれる
Ünnep másnapja, összezsuklanak a fáradt lampionok

月の出おそくなり松の木桶の木
Kel a hold, elkésett a fenyők és kámforfák mögött

何も忘れた気で夏帽かぶつて
Elfeledkezem mindenről, nyári kalapban

ねむの花の昼すぎの釣鐘重たし
Mimózavirágok, elmúlt dél, súlyos a templom harangja

両手に清水をさげてくらい路を通る
Két tenyerem öblében, vizet viszek a sötét úton

日まはり大きくまはりここは満州
Nagyot fordulnak a napraforgók, itt Mandzsúriában

父子（おやこ）で住んで言葉少なく朝顔が咲いて
Apa és fia együtt él, kevés a szó, hajnalka virul

蛇が殺されて居る炎天をまたいで通る
Döglött kígyó hever a tűző napon, rátaposok

ほのかなる草花の匂を嗅ぎ出さうとする
（ほのかなる草花の香ひを嗅ぎ出さうとする）
Vadvirág enyhe illatát szimatolom

茄子もいできてぎしぎし洗う
Letörtem egy padlizsánt, mosás közben összeroppan

むつつり木槿が咲く夕べ他人の家にもどる
Mályvarózsa virágzik, este máshoz megyek haza

裏木戸出入りす朝顔実となる
Ki-be mászkálok, a hátsó fakapum hajnalka magzik

朝顔の白が咲きつづくわりなし
Hajnalka, fehér virágát kérés nélkül ontja

いつ迄も忘れられた儘で黒い蝙蝠傘
Fekete esernyő, vajon meddig felejtik itt

乞食の児が銀杏の実を袋からなんぼでも出す
Koldusgyerek batyujából ginkómagot szed, jó sokat

もやの中水音逢ひに行くなり
Sűrű köd, a vízi zaj felé tartok

古き家のひと間灯されて客となり居る
A régi ház, vendégszobám kivilágították

夕べひよいと出た一本足の雀よ
Este elém ugrik hirtelen, féllábú veréb

たばこが消えて居る淋しさをなげすてる
Kialudt cigarettacsutka, eldobom a magányt

空暗く垂れ大きな蟻が畳をはつてる
Estébe hajlik az ég, nagy hangya mászik át a gyékényen

蟻を殺す殺すつぎから出てくる
Minden megölt hangyára jön másik, hogy megölhessem

雨の幾日かつづき雀と見てゐる
Napok óta esik, a verebekkel nézem

雑巾しぼるペンだこが白たたけた手だ
Felmósorongyot csavarok, ujjamon kifehérlik az íróbütyök

友の夏帽が新しい海に行かうか
Barátom vadonatúj nyári kalapban, mehetnének a tengerpartra

氷がとける音がして病人と居る
Jégrianás robaja, sérülttel vagyok

すでにあかつき佛前に米こぼれあり
Alig virrad, Buddha oltárán kiszórt rizsszemek

写真うつしたきりで夕風にわかれてしまつた
Fényképezkedtünk, estére elült a szél

血がにじむ手で泳ぎ出た草原
Vérző kézzel kiúszom a sásból

昼の蚊たたいて古新聞よんで
Régi újságot olvasok, egy napközi szúnyognak odacsapok vele

人をそしる心をすて豆の皮むく
Lefejtem magamról a káromlást, borsóról a héját

蒔田で烏の顔をまぢかに見た
Letarlott rizsföld, kőhajításnyira egy varjú feje

落葉木をふりおとして青空をはく
Földre verődő holt levél, lesöpri a kék eget

傘さしかけて心寄り添へる

Esernyőm alá hívom, közel legyen szívemhez

血汐湧き出で雑念なし

Fröccsen a vérem, most nem mardos gondolat

障子しめきつて淋しさをみたす

Behúzom az ajtót, megtelik a szoba magánnyal

屋根の落葉をはきおろす事を考えてゐる

Száraz levelek a tetőn, le kéne söpörni

庭石一つすゑられて夕暮が来る

Kerti szikla, mire egyet helyre raktam, este lett

寒さころがる落葉が水ぎはでとまつた

Fagyban hulló falevél, vízparton ér földet

墓石洗ひあげて扇子つかつてゐる

Lemostam a sírkövet, legyezgetem magam

藁屋根草はえれば花さく

(藁屋根草はへれば花さく)

Zsúptetőn réti füvek, virágzanak

今朝の夢を忘れて草むしりをして居た

Felejteni reggeli álmom, gyomlállok

ぶつりの鼻緒が切れた闇の中なる

Megbotlok, bocskorszíjam elszakadt a sötétben

鳩がなくま昼の屋根が重たい

Galambok búgása délben, nyomasztja a tetőt

財布はたいてしまひつめたい鼻だ

Pénztárcám üres, majd lefagy az orrom

マッチの棒で耳かいて暮れてる

Gyufaszállal piszkálom a fülem, leszállt az este

わが足の格好の古足袋ぬぎすてる

Lerúgom a piszkos zoknit, lábam formáját

栗が落ちる音を見と聞いて居る夜

Hulló gesztenye koppan, ma este egy gyerek is hallja

夕べ落葉たいて居る赤い舌出す

Este holt levelet égetek, kinyújtják vörös nyelvüket

落葉燃え居る音のみ残して去る

Avartúz pattog, távolodom

自らをののしり尽すあふむけに寝る

Egyre csak korholom magam, hanyatt fekve is

落葉へばりつく朝の草履干しておく

Szalmabocskoromra avar tapadt, kinn hagyom száradni

何か求める心海へ放つ

Szívem vágyát kiöntöm a tengernek

波音正しく明けて居るなり

Hullámok ütemes morájára hasad a hajnal

大空のました帽子かぶらず

Befed a tág ég, minek hordjak kalapot

猿を鎖でつないで冬となる茶店

Láncon marad a majom, téliesítették a teaházat

ふくふく陽の中たまるのこくず

Fűrészpor kupac, szállingóssá száradt a napon

落葉たく煙の中の顔である

Avarégetés, füstjében felrémlik egy arc

晩の煙を出して居る古い窓だ

Öreg ablak, este füstöt ereget

佛体にほられて石ありけり

Buddhává faragva ül a kő

足音一つ来る小供の足音

Lépések közelednek, kisgyerek tipeg

足袋ぬいで石ころ捨てる

Leveszem a zoknit, kirázom a kavicsot

何かつかまへた顔で児が藪から出て来た

Beszédes arcú gyerek bújik elő, a bozótban fogott valamit

一人のたもとがマツチを持つて居た

Egyik zsebünkben lapul még gyufa

昼だけある茶屋で客がうたつてる

Teaházban énekel egy vendég, de csak napközben

大根洗ひの手をかりに来られる

Retekmosó szorgos kezek, máris kölcsönkérik

馬の大きな足が折りたたまれた
Ló, nagy kajla lábát hajlítgatja

打ちそこねた釘が首を曲げた
Melléütöttem, legörbült a szög feje

鳥がだまつてとんで行つた
Varjú, károgás nélkül elrepült

粉炭もたいなくほこほこおこして
Gyengéd gyúlogatás, faszénport se herdálhatok

一人つめたくいつまで藪蚊出る事か
Fázom egyedül, meddig zaklatnak még a szúnyogok

鉛筆とがらして小さい生徒
Hegyesre faragja ceruzáját, kisdíák

小さい火鉢でこの冬を越さうとする
Kis faszénserpényővel próbálom túlélni a telet

心をまとめる鉛筆とがらす
Hogy összpontosítsak, ceruzát hegyezek

朝朝を掃く庭石のありどころ
Reggeli lombsöpítés után, a sziklák újra önmaguk

佛にひまをもらつて洗濯してゐる
Buddha ad még egy kis időt, hogy kimossam a ruhám

大根が太つて来た朝ばん佛のお守する
Hízna a retkek, vigyázó szemem reggel és este Buddhára vetem

ただ風ばかり吹く日の雑念
Egész nap fúj a szél, zaklatja gondolataim

かぎ穴暮れて居るがちがちあはす
Sötétben zörgök, kulcsot próbálgatok a zárba

うそをついたやうな昼の月がある
Van nappali holdvilág, a kegyes hazugság

酔のさめかけの星が出てゐる
Félig kijózanodtam, feljöttek a csillagok

考へ事して橋渡りきる
Bánt egy gondolat, átviszem a hídon

松原児等を帰らせて暮れ居る
Fenyőliget sötétlik, hazameneszti a gyerekeket

白い帯をまいてたまさかの客にあふ
Fehér övet kötök, ritka vendéget várok

しも肥わが肩の骨にかつく
Csontos vállamra emelem az éjjeli edényt

板じきに夕餉の両ひざをそろへる
Deszkapadlón, de illőn térdepelve vacsorázom

わがからだ焚火にうらおもてあぶる
Tábortűznél süttetem a testem, elől-hátul

傘干して傘のかげある一日
Száradó esernyő, árnyékot vet egész nap

こんあよい月を一人で見て寝る
Tiszta telihold, alvás előtt magamban nézem

夜中菊をぬすまれた土の穴ぼつかりとある
Éjszaka ellopták, krizantémtó helyén üres gödör

便所の落書が秋となり居る
Latrina firkák, megérték az ősz

竹の葉さやさや人恋しくて居る
Bambuszlevél susog, jó társa lennék magamnak

めしたべにおりるわが足音
Lemegyek ebédelni, lépteim dobognak

小さい家をたてて居る風の中
Kis menedékház, a szél közepére kéne egyet építeni

淋しいぞ一人五本のゆびを開いて見る
Egyedül vagyok, öt ujjam kinyújtom, elnézegetem

火ばしがそろはぬ儘の一冬なりけり
Vetemedett faszénfogóval egy egész télen át

草履が片つ方つくられたばこにする
Készre fontam egy gyékénybocskort, rágyújtok

わが顔ぶらさげてあやまりにゆく
Jó képet vágok, bocsánatot kérni megyek

菊の乱れは月が出てゐる夜中
A krizantémok rendetlenek, éjfélre kibújik a hold

黒眼鏡かけた女が石に休んで居るばかり
Sötét szemüvegben kövön pihenő nő, ennyi az egész

釘に濡手拭かけて凍てる日である
Vizes kéztörölő lóg a szögön, már fagy

つめたい風の耳二つかたくついでる
Jeges szél, konokul kerülgeti a fülem

お堂しめて居る雀がたんともどつてくる
(お堂しめて居る雀がたんともどつて来る)
Zárom a templomcsarnokot, visszatért a verébsereg

蟻が出ぬやうになつた蟻の穴
Nem bocsát ki több hangyát, a hangyaboly lyuka

降る雨庭に流をつくり侘び居る
Esővíz patakzik a kertben, nem vigasztal

のら犬の脊の毛の秋風に立つさへ
(のら犬の背の毛の秋風に立つさへ)
Őszi szélben kóbor kutya, hátán feláll a szőr

雑草花つける強い夕風
Telehordja gazzal a virágot, esti szélvihar

水たまりが光るひよろりと夕風
Fénylő pocsolya, valaki odatántorog az esti szélben

針に糸を通しあへず青空を見る
Nem tudom a cérnát tűbe fűzni, a kék égre nézek

きたない下駄はいて白粉ぬることを知つて居る
Papucsá sáros, de arcpúdere kifogástalan

軍馬たくさんつながれ裸の木ばかり
Kipányvázott csatalovak, hullt lombú fák

片目の人に見つめられて居た
Félszemű ember mered rám, szemmel látható

冬帽かぶつてだまりこくつて居る
Téli sapkában szavam se lehet

公園冬の小径いづこへともなくある
Téli gyalogút a parkban, nem vezet sehová

写真とつて歩く少し風ある風景
Fényképezni körbejárok, szeles a táj

児をおぶつてお嫁さんの顔見に出る
Gyereket cipelek a hátamon, megnézném a menyasszony arcát

病人がよく寝て居る柱時計を巻く

Mélyen alszik a beteg, felhúzom a faliórát

かへす傘又かりてかへる夕べの同じ道である

Újból kölcsönkérem az esernyőt, este visszaindulok

大松暮れてくるはだしを洗ふ頃となる

Sötétedik a nagy fenyőfa, legfőbb ideje lábat mosnom

雀のあたたかさを握るはなしてやる

Veréb melegét markolom, de elengedem

灰の中から針一つ拾ひ出し話す人もなく

Tűt szedek ki a hamuból, nincs kinek elmondani

曇り日の落葉掃ききれぬ一人である

Felhős nap, egyedül nem bírok a lombsöpréssel

たくさんの児等を叱つて大根漬けて居る

Asszony korholja sok gyerekét, retket savanyít

門をしめる大きな音さしてお寺が寝る

Hangos nyikorgással zárul a kapu, alhat a templom

うで玉子くるとむいて児に持たせる

(うで卵子くるとむいて児に持たせる)

Lehéljazok egy keménytojást, gyermeknek adom

あるものみな着てしまひ風邪ひいてゐる

Minden ruhám magamra húzom, meghúltem

事実という事話しあつてる柿がころがつてゐる

Tényekről tárgyalunk, hurma a fa alatt

師走の夜のつめたい寝床が一つあるきり

Decemberi éjszakán egy jeges derékalj, másom sincs

破れた靴がばくばく口あけて今日も晴れる

(破れた靴がばくばく口あけて今日も晴れる)

Szakadt szandál csattog, ma is kiderül az ég

楯火に見渡される調度である

Éledező tűznél, minden holmim feldereng

焚えさしに雪少し降り明けて居る

Parazsamra némi hó esett, pirkad

寒鮒をこごえた手で数へてくれた

Gémberedett kézzel számolják téli pontyomat

落葉掃けばころころ木の実

Avart söprök, gurulnak a makkok

柿の木を売つた錢を陽なたで勘定してる

Hurmaárus, fényes napnál számolja pénzét

鞠がはずんで見えなくなつて暮れてしまつた

Pattog a labda, míg el nem tűnik az éjszakában

舟の帆が動いて居る身のまはりの草むしる

Elvitorlázik egy bárka árboca, magam körül gyomlállok

かたい梨子をかじつて議論してゐる

(かたい梨子をかぢつて議論してゐる)

Kövecses körtét majszolnak, vitatkoznak közben

聞こえぬ耳をくつつけて年とつてる

Alig hallok a fülemre, öregszem

たくさんある児がめいめいの本をよんでる

Sok a gyerekük, más-más könyvet olvas mindegyik

草刈りに出る裏木戸あいたままある

Kimegyek füvet sarlózni, nyitva hagyom a hátsó kaput

吸取紙が字を吸ひとらぬやうになつた

Írásomat az itatós nem szívja magába többé

漬物桶に塩ふれと母は産んだか

Savanyító hordóba sót szórok, erre szült anyám

こんな処に玉子を産んでぬくとく捨ふ

Minő helyre tojtak tojást, még melegen felveszem

溪深く入り来てあかるし

Elértem a szurdok alját, még világosban

がたびし戸をあけておそい星空に出る

Kicsapom a kaput, le ne késsem a csillagos eget

池の氷の厚さを児等は知つてる

Milyen vastag tavon a jég, a gyerekek tudják

片つ方の耳にないしよ話しに来る

Csak az egyik fülembe súgja titkát

葬式のきものぬぐばたばたと日がくれる

Levetem a gyászruhát, sebbel-lobbal leszállt az ég

夜中の襖遠くしめられたる

Éjfélkor behúztak egy ajtót, távol valahol

なんにもたべるものがない冬の茶店の客となる

Nincs ennivaló, téli teaházban vendégeskedem

波へ乳の辺まではいつて女よ

Kebléig tornyosulnak a hullámok, asszony a vízben

山かげ残雪の家鶏もゐる

Hegyvidéken maradt még hó, a háznál csirke

雪が消えこむ川波音もなく暮れる

Folyó habjába olvad a hó, zajtalanul leszáll az éj

こんな大きな石塔の下で死んでゐる

Testes kőlap alatt fekszik eltemetve

さはればすぐあく落葉の戸にて

Hullott falevelek sánca, alig érsz hozzá, már át is enged

あけた事がない扉の前で冬陽にあたつてゐる

Zárt ajtó előtt, süttetem magam a téli nappal

水車まはつて居る山路にかかる

Vízimalom forog, hegyi ösvényhez értem

うす化粧して凍てた道をいそぐ

Porhóval hintett, fagyos úton sietek

牛小舎の氷柱が太うなつてゆくこと

Marhaistálló, jégcsapjai egyre kövérebbek

きたない下駄ぬいで法話の灯に遠く坐る

Piszkos papucsom levéve ülök, távol a fényes szószék

動物園の雪の門あけてある

Az állatkert behavazott kapuja, nyitva hagyták

冬川にごみを流してもどる

Téli folyóba öntöm a szemetet, hazaballagok

かきがねしつかりかけて霜夜だ

Jól behúszom a reteszt, éjjel fagyni fog

白ひく女が自分にうたをきかせて居る

Kézi malmot hajt egy asszony, magának dalol

堅い大地となり這う蟲もなし

Keményre fagyott talaj, eltűntek a bogarak

ゆるい鼻緒の下駄で雪道あるきつづける
Laza pántú fapapucsban, havas utat járok

ふところの焼芋のあたたかさである
Héjában sült édesburgonya, melegét ökölbe szorítom

霜がびつしり下りて居る朝犬を叱る
Zúzmarás reggel, leszidom a kutyát

高波曳網のつな張り切る
Dagály, kifeszül a vontatókötél

ハンケチがまだ落ちて居る戻り道であつた
Zsebkendő, ott hever még a visszaúton

にくい顔思ひ出し石ころをける
Gyűlölt arcra emlékeztet, kavicsot rugdosok

たまたま蟻を見付けて冬の庭を歩いて居る
Hangyákba botlok a kertben, télvíz idején

天辺落とす一と葉にあたまを打たれた
Égszakadás, fejemre esett egy levél

底がぬけた柄杓で水を吞まうとした
(底がぬけた杓で水を吞もうとした)
Bambuszmerítóból próbálok inni, feneke kiesett

雀がさわぐお堂で朝の粥腹をへらして居る
Lármázik a templom verebe, reggeli kását kisebb adag

爪切るはさみさへ借りねばならぬ
Körömvágó olló, csak kölcsönkértem

なんにもない机の引き出しをあけて見る
Kihúzom az üres fiókot, látnom kell

犬よちぎれるほど尾をふつてくれる
(犬よちぎれる程尾をふつてくれる)
Kutya, le ne csóváld nekem a farkad

松の葉をぬいて歯をせせる朝の道である
Reggeli séta, fogvájónak fenyőtűt tépek

花が咲いた顔のお湯からあがつてくる
Viruló arc, hévízből merült föl

コスモスなんぼでも高うなる小さい家で
Kunyhóm fölé a kozmosz magasodik

夕飯たべてなほ陽をめぐまれてゐる
(夕飯たべて猶陽をめぐまれてゐる)
Megvacsoráztam, még süt a nap

道いつばいになつてくる牛と出逢つた
Bivalyba botlottam, nem megy az utamból

Dzsókó-templom, Obama, 1925 小浜にて

背を汽車通る草ひく顔をあげず
Hátam mögött vonat zakatol, nem nézek fel a gyomlálásból

あたまをそつて帰る青梅たくさん落ちてゐる
Borotvált fejjel térek meg, tele a föld hullott zöldbarackkal

剃つたあたまが夜更けた枕で覚めて居る
(そつたあたまが夜更けた枕で覚めて居る)
Borotvált fejem a párnán, késő éjjelig ébren tart

時計が動いて居る寺の荒れてゐる
Az óra jár, a templom düledezik

乞食に話しかける我となつて草もゆ
Egy koldus befogad, fúvel tüzelek

血豆をつぼさう松の葉がある
Kiszúrni egy vízhólyagot, itt egy fenyőtű

雪の戸をあけてしめた女の顔
Kinyitom majd becsukom, a havas kapuban női arcél

するどい風の中で別れようとする
Metsző szél fúj, útnak erednék

田舎の小さな新聞をすぐに読んでしまつた
Helyi lap, átfutom egy perc alatt

臍に湯をかけて一人夜中の温泉である
Köldökömre forró vizet fröcskölök, éjjel egyedül jöttem a hóforráshoz

病人らしい見て居る庭の雑草
Megrokkantan nézem a gyomos kertet

豆を水にふくらませて置く春ひと夜
Beáztattam a babot, egy tavaszéjszakára

かぎりなく蟻が出てくる穴の音なく

(かぎりなく蟻が出て来る穴の音なく)

Végestelen hangyamenet, némán vonul ki a bolyból

手作りの吹竹で火が起きてくる

Hevenyészett bambuszfújtató, fellobbantotta a tüzet

戻りは傘をかついで帰る橋であつた

Hídon hazafelé, átvetem vállamon az esernyőt

釘箱の釘がみんな曲つて居る

Szögek a dobozban, mind görbék

豆を煮つめる自分の一日だつた

Levét fője el a szójabab, mai napra ez a dolgom

雨のあくる日の柔らかな草をひいて居る

Eső másnapján, könnyen kijön a gyom

きちんと座つて居る朝の竹四五本ある

Ünnepélyesen ülök reggel, négy-öt szál bambusszal

蛙たくさん鳴かせ灯を消して寝る

Brekegjetek békák, oltom a lámpást, nyugovóra térek

うつろの心に眼が二つあいてゐる

Bár üresfejű, kinyílt a csipája

花火があがる音のたび聞いてゐる

Valahányszor kilő egy petárda, pukkanást hallok

淋しいからだから爪がのび出す

Testem magányából kinő a körmöm

ころりと横になる今日が終つて居る

Hasra vágódom, vége a napnak

一本のからかさを貸してしまつた

Az egyetlen esernyőm, mégis kölcsönadtam

海がまつ青な昼の床屋にはいる

Égkék a tenger, déltájt bemegyek a borbélyhoz

何やら鍋に煮えて居る僧をたづねる

Valami fő a fazekában, meglátogatom a szerzetest

蚤とぶ朝のよんでしまつた新聞

Ráugrik egy bolha reggel, kiolvasott újság

Kiotó, 1925

京都にて

山寺灯されて見て通る

Hegyi templomban lám ég a fény, megyek tovább

昼寝の足のうらが見えてゐる訪ふ

Szunyókálnak, talp-tárlatukra érkeztem

蜘蛛（くも）がとんぼをとつた軒の下に住んでる

Szitakötőt fogott a pók, ereszem alatt

Nangó-an, Sódo-sziget, 1825-26

小豆島にて

いつしかついで来た犬と浜辺に居る

Kutya követett észrevétlen, leértünk a partra

山の和尚の酒の友とし丸い月ある

Hegyi szerzetes az ivócimborám, kerek a hold

漬物石になりすまし墓のかけである

Sírkőből káposztás hordó nehezéke lett, elégedett

すばらしい乳房だ蚊が居る

Csodás keblek, csípi a szúnyog

あらしが一本の柳に夜明けの橋

Hajnalban a hídnál, viharba került egy szomorúfűz

あらしの中のばんめしにする母と子

Átvacsorázzák a vihart, anya gyermekével

あらしのあとの馬鹿がさかなうりにくる

Futóbolond, hallal házal orkán után

足のうら洗へば白くなある

Megmosom a sarkam, egyre fehérebb

蛍光らない堅くなつてゐる

Kihunyt a szentjánosbogár, már merev

大松一本雀に与へ庵ある

Verebeké a nagy fenyőfa, enyém a kunyhó

海が少し見える小さい窓一つもつ
Tengerre pillantani, kicsi az ablakom

わが顔があつた小さい鏡買うてもどる
Arcom egy zsebtükörben, megveszem és hazaviszem

ここから浪音きこえぬほどの海の青さの
Hullámmorajlás, messziről nem hallom, oly kék a tenger

すさまじく蚊がなく夜の瘦せたからだ一つ
Bőszen zúgnak az éji szúnyogok, árva vézna testem

とんぼが淋しい机にとまりに来てくれた
Lett társaságom, szitakötő szállt íróasztalomra

夜更けの麦粉が畳にこぼれた
Liszt a padlógyékényen, kiszóródhatott késő éjjel

井戸のほとりがぬれて居る夕風
Nedves a kútkáva, jó az esti fuvallat

なん本もマツチの棒を消し海風に話す
Tengeri szélben elpazarolt gyufák, beszélgettünk

山に登れば淋しい村がみんな見える
Felmásztam a hegytetőre, innen magányos az egész falu

髪的美しさもてあまして居る
Azt se tudja, mihez kezdjen haja szépségével

花がいろいろ咲いてみな売られる
(花がいろいろ咲いてみんな売られる)
Úgy-ahogy virul a vágott virág, mind eladó

掃く程もない朝朝の松の葉ばかり
Kár seperni minden reggel, csak tűlevél

壁の新聞の女はいつも泣いて居る
Újságkivágás a falon, folyton sír rajta egy nő

風音ばかりのなかの水汲む
Vizet húzok, süvít hozzá a szél

鼠にジャガ芋をたべられて寝て居た
Patkányok rágták meg a krumplit, elaludtam

少し病む児に金魚買うてやる
Lábadozó gyerek, hoztam neki aranyhalat

風吹く家のまはり花なし

Fúj a szél, a ház körül úgyszincs virág

山は海の夕陽をうけてかくすところ無し

Ragyog a hegy tengeri naplementében, nincs takargatnivalója

水を呑んでは小便しに出る雑草

Valahányszor vizet iszom, vizekintek kint a gazra

船の中の御馳走の置きどころが無い

Jó étkek a csónakban, tálalni nincs hol

花火があがる空の方が町だよ

Tűzijáték az égen, arra a város

一疋の蚤をさがして居る夜中

Egy árva bolhát hajkurászom éjfélig

追つけて追いついた風の中

Futottam, de utolért a szél

ぴつたりしめた穴だらけの障子である

Szorosan záródó papírajtó, tele van lyukkal

おそい月が町からしめ出されてゐる

(をそい月が町からしめ出されてゐる)

Kései hold ólálkodik, kizárták a városból

思ひがけもないとこに出た道の秋草

Szokatlan helyén az útnak, őszi fű hajt

切られる花を病人見てゐる

Virágot vágok, egy béna beteg nézi

乞食日の丸の旗のふろしきもつ

Koldus, nemzeti zászlónkba csomagolta motyóját

玉子袂に一つつつ買うてもどる

Vett mindkét ujjsebébe egy-egy tojást, hazavitte

お祭り赤ン坊寝させてゐる

(お祭り赤ン坊寝してゐる)

Kisbaba, végigaludta a fesztivált

陽が出る前の濡れた鳥とんでる

Napkelte előtt, harmatosan repül a varjú

道を教へてくれる煙管(きせる)から煙が出てゐる

Füstölgő pipaszárral mutatja az utam

病人花活けるほどになりし

(病人花活ける程になりし)

Annyira már felépült, hogy virágot rendezzen

暈を歩く雀の足音知つて居る

Veréb ugrál a gyékényen, ismerős nesz

淋しきままに熱さめて居り

Lázam elmúlt, maradt a magány

火の無い火鉢が見えて居る寢床だ

Rémlik az ágyból, kályhám kialudt

淋しい寝る本がない

Társtalan fekszem le, könyvem sincs

月夜風ある一人咳して

Holdas szeles éj, egyedül köhögöm végig

夜の木の肌に手を添へて待つ

Éjjeli fa kérgén tartom a tenyerem, várok

障子の穴から覗いて見ても留守である

Papírajtó likán belesek, tényleg nincsenek otthon

朝がきれいで鈴を振るお遍路さん

Szép kis reggel, zarándok rázza csengőjét

入れものが無い両手で受ける

Két kézzel kapok utána, edény híján

朝月嵐となる

Hajnali holddal, jön a vihar

口あけぬ蜚死んでゐる

Héja már nem nyílik ki, döglött feketekagyló

せきをしてもひとり

(咳をしても一人)

Hiába köhögök, magam vagyok

汽車が走る山火事

Erdőtűz mellett gyorsít a gőzmozdony

静かに撥が置かれた暈

Csendben a pengetőt, leteszem a padlógyékényre

流れに沿うて歩いてとまる

Sodrással haladok, megálllok

とんぼの尾をつまみそこねた
Farkánál fogtam volna szitakötőt, melléfogtam

麦がすつかり蒔かれた庵のぐるり
Bebetették gabonával a kunyhó környékét

墓地からもどつて来ても一人
Temetőből jövök, mindig egyedül

恋心四十にして穂芒
Negyven éves koromra, megszerettem a tarackot

なんと丸い月が出たよ窓
Minő kerekképű hold, benéz az ablakon

ゆふべ底がぬけた柄杓で朝
Éjjel kiesett a vízmerő alja, itt a reggel

風風いでより落つる松の葉
Hulló tűlevél, lanyhuló szél is vonzza

雪の頭巾の眼を知つてる
Havas csuklya alatt ismerős szempár

大根ぬきに行く畑山にある
Retket húzgálni kaptatok, hegyi ültetvény

麦まいてしまひ風吹く日ばかり
Búzát vetettünk, azóta minden nap fúj a szél

となりにも雨の葱畑
A szomszéd hagymaföldjére is esett eső

くるりと剃つてしまつた寒ン空
Borotvált fővel, rámfagy az ég

夜なせが始まる河音
Éjszakai munkába fogok, csobog a folyó

よい処へ乞食が来た
Épp jókor jött a koldus

雨萩に降りて流れ
Bokorherére eső hull, lecsorog

松かさそつくり火になつた
Fenyőtoboz, élből föllágolt

嵐が落ちた夜の白湯を呑んでゐる
Elvonult az éjszakai vihar, forró vizet kortyolok

寒ン空シヤツポがほしいな
Rámfagy az ég, jó lenne egy kalap

蜜柑たべてよい火にあたつて居る
Mandarint eszem, jótevő tűz melenget

とつぷり暮れて足を洗つて居る
Leszállt az éj, lábat mosok

海風げる日の大河を入れる
Ma lecsillapodott a tenger, beengedi a nagy folyót

働きに行く人ばかりの電車
Villamossal csak munkába járók mennek

墓原花無きこのごろ
Virágot manapság, temetőkertbe se visznek

月夜の葦が折れとる
Holdvilágos éjszaka, török a nádszál

あすは元日が来る仏とわたくし
(あすは元日が来る佛とわたくし)
Holnap ránkvirrad az év első napja, Buddhára is rám is

掛取も来てくれぬ大晦日も独り
Még pénzbeszedő se jön, szilveszer estén

雪積もる夜のランプ
Hó halmozódik éjjel a lámpásra

雨の舟岸により来る
Előbukkan az esőből, kikötő hajó

夕空見てから夜食の箸とる
Megnéztem a naplementét, evőpálcát ragadok

窓あけた笑ひ顔だ
Kitárt ablak, mosolygós arc

夜釣から明けてもどつた小さい舟だ
Éjjeli halászat, hajnalban apró a befutó csónak

児を連れて城跡に来た
Elviszem a gyereket, lásjon romos kastélyt

風吹く道のめくら
Szélfúttá úton, egy vakember

旅人夫婦で相談してゐる
Utazó házaspár, tanakodnak

ぬくい屋根で仕事してゐる
Tennivalónk akadt a forró háztetőn

絵の書きたい児が遊びに来て居る
Az a rajzolós gyerek, átjött játszani

山風山を下りるとす
Hegyi szél, leereszkedik

裸木春の雨雲行くや
Kopár fák, futó tavaszi záporfelhők

松の根方が凍ててつはぶき
Fenyő töve merő zúzmara, túlevele színezüst

舟をからつぼにして上つてしまつた
Ha egyszer kiürült a csónak, mindenki fölszáll

一日雪ふるとなりをもつ
Van egy szomszédom, egész nap esik rá a hó

みんなが夜の雪をふんでいんだ
Éjszakai szúzhó tiprók, mind elmentetek

春が来たと大きな新聞広告
Nagy újságreklám, tavasz jöttét hirdeti

雨の中泥手を洗ふ
Sáros a kezem, megmosom az esőben

枯枝ほきほき折るによし
Szárak ágak, jó tördelni való

渚白い足出し
Fehér a lábam, nyújtóztatom a parton

貧乏して植木鉢並べて居る
Nyomor, szép sor cserepes virággal

霜とけ鳥光る
Harmattá lett a dér, csillognak a madarak

久しぶりに片目が蜜柑うりに来た
Félszemű mandarinárus, rég nem láttunk házalni itthon

障子に近く蘆枯るる風音
Ajtómon száraz náddal zörget a szél

仕事探して歩く町中歩く人ばかり
Munkát keresek a városban, csupa csellengő mindenütt

どつさり春の終りの雪ふり
Tavaszevégi hószakadás

森に近づき雪のある森
Erdő mellett, egy havas erdő

肉がやせて来る太い骨である
(肉がやせてくる太い骨である)
Aszott hús, degesz csontok

一つの湯呑を置いてむせてゐる
Leteszem a teáscsészét, fuldoklom

やせたからだを窓に置き船の汽笛
Ablaknál ülök lesoványodva, gőzhajó kürtje hívogat

すつかり病人になつて柳の糸が吹かれる
Elesett vagyok, törékeny fűzgally a szélben

春の山のうしろから煙が出だした
Túl a tavaszi hegyen, már száll a füst

A fordító jegyzete

Ozaki Hószai szabadhaikui magyar fordításban egysoros versek, akár a japán eredeti.

Magyarul viszont minden vers(sor) nagybetűvel kezdődik és olykor előfordul egy írásjel is, a vessző.